

Informatienota

Datum raadsvergadering	: 22 april 2025
Registratienummer	: GZDGWB/1842504
Informatienummer	: IN034
Portefeuillehouder	: Rutger van Stappershoef
Bijlage(n)	: Rapport Uniformering van regelingen en afspraken rond dorpshuizen en MFC's met een sportvoorziening
Onderwerp	: Uniformering beleid bij gymzalen

Onderwerp

Uniformering beleid bij gymzalen

Kennisnemen van

Het door het college van burgemeester en wethouders vastgestelde beleid bij gymzalen.

Inleiding

In december 2023 heeft de gemeenteraad opdracht gegeven om de aanpak van de gymzalen te uniformeren. Op basis van eigen onderzoek zien we in de praktijk verschillen in beleid en uitvoering bij de gymzalen.

Daarnaast zien we dat beheerkosten zijn gestegen. Denk aan de hoge energiekosten. Maar ook de kosten voor schoonmaken, de huurlasten en de kosten voor de legionella-bestrijding zijn hoger. En is er een groter wordende druk op vrijwilligers, waardoor werkzaamheden soms uitbesteed moeten worden bij bedrijven.

De inkomsten staan onder druk. Met name door corona zijn er minder verenigingen en hebben veel verenigingen minder leden. Verenigingen maken hierdoor minder uren gebruik van de gymzalen. In bijna alle gevallen zitten we voor het bewegingsonderwijs van de basisscholen met het aantal klokuren onder de VNG-norm. Dit komt door de vele kleinere scholen in de dorpen.

We zien grote verschillen in afspraken en overeenkomsten, bezettingsgraad, keuringen en vervanging van materiaal, eigendom, beheer, inkomsten en uitgaven. Het onderwerp 'gymaccommodaties' is zonder veel afstemming ondergebracht bij verschillende functies in de organisatie. Tot nu toe hebben we de gymzalen per geval behandeld en is er geen eenduidige aanpak.

Met deze informatienota rapporteren we onze bevindingen. Hiermee creëren we een toekomstperspectief voor een zo goed mogelijk gebruik van de gymzalen.

In de bijgevoegde notitie worden de onderzoeksresultaten weergegeven en wordt een kader geschetst voor de beslispunten. Op verzoek van de raad zijn in deze notitie factsheets per kern opgenomen.

Kernboodschap

Met dit plan creëren we duidelijkheid en eenduidigheid over het beleid en de uitvoering daarvan voor de gymzalen. Met de besturen/beheerders van de gymzalen maken we afspraken, die leiden tot een betere bezetting van de gymzalen. Ter ondersteuning hiervan introduceren we een reserveringssysteem en een aantrekkelijke huurprijs voor de daluren. De aanpak rond de gymzalen bij dorpshuizen en multifunctionele centra (MFC's) lijnen we uit met de uitgangspunten uit de Kadernota Dorpshuizen.

Twee beleidslijnen

Voor de sportvoorzieningen (gymzaal, sportzaal, sporthal) in dorpshuizen staan in de Kadernota Dorpshuizen en MFC's (2022) twee beleidslijnen:

- a. Eigendom van de gemeente: De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud, het programmabeheer onderwijs en sport, de tarieven voor het gebruik van de sportvoorziening, het vervangen en vernieuwen van sporttoestellen en het keuren van de sporttoestellen. De gemeente kan afspraken maken met het dorpshuis over het dagelijks beheer en draagt daarvoor de klokurenvergoeding over aan het betreffende dorpshuis.
- b. Eigendom van het dorpshuis: Het bestuur van het betreffende dorpshuis is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud, het programmabeheer sport, de tarieven voor het gebruik van de sportvoorziening en het vervangen en vernieuwen van sporttoestellen. De gemeente blijft verantwoordelijk voor het keuren van de sporttoestellen. Het dorpshuis kan afspraken maken met de gemeente over wie wat doet ten aanzien van het beheer en onderhoud van de sportvoorziening en het vervangen of vernieuwen van sporttoestellen.

Consequenties

Door de regelingen en afspraken rond dorpshuizen en MFC's met een sportvoorziening te uniformeren ontstaat duidelijkheid over de rollen van gemeente en besturen van de dorpshuizen en MFC's over het beheer en de financiering.

Daarnaast moet dit leiden tot beheersbare kosten voor de gemeente. Door de exploitaties van de dorpshuizen en de sportvoorzieningen te splitsen ontstaat duidelijkheid over de inkomsten en uitgaven van de sportvoorzieningen.

Het verbeteren van de bezetting draagt bij aan bij de doelen van het gemeentelijke sport- en gezondheidsbeleid.

We wegen investeringen per situatie af, waarbij lokale betrokkenheid een belangrijk wegingsaspect vormt.

Financiën

Het grootste deel van de financiën voor de gymzalen is opgenomen in de meerjarenbegroting. Uitzondering hierop zijn de vanaf 2026 geplande investeringen over verduurzamen van de gymzalen. Deze investeringen worden meegenomen bij de herijking van de meerjaren onderhoudsplannen, die in 2025 uitgevoerd wordt.

Per situatie beoordelen we of deze uitgaven verantwoord zijn in verhouding tot het gebruik van de accommodaties. Bij twijfel stellen we de investeringen uit. Dit geldt bijvoorbeeld voor Waardenburg, waar plannen gemaakt worden voor woningbouw, mogelijk in combinatie met een dorpshuisfunctie. Dit geldt ook voor gymzalen, waar nu sprake is van een matige bezetting van de gymzaal.

Verschillende gemeentelijke gymzalen, die in beheer zijn bij lokale stichtingen of verenigingen, die ook een dorpshuis of MFC beheren, zijn niet kostendekkend. De begroting van deze dorpshuizen en MFC's splitsen we (dorpshuis en gymzaal apart). We dragen jaarlijks (waar nodig) bij gemeentelijke gymzalen bij tot een zo kostendekkend mogelijke exploitatie te komen. Hierbij maken we voorsnog gebruik van de door de gemeenteraad ingestelde bestemmingsreserve (besluit december 2023).

Communicatie en participatie

De betrokken organisaties en verenigingen worden actief geïnformeerd over de aanpak. Er gaat een persbericht naar de lokale en regionale media.

Vervolg

De uitvoering van de voornemens wordt geleidelijk in de komende twee jaar opgepakt. We starten dit jaar met het inrichten en activeren van het reserveringssysteem. In de komende Perspectiefnota beschrijven we hoe we met de exploitatietekorten vanaf 2026 om willen gaan.

Suggestie ter afhandeling

Voor kennisgeving aannemen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,
Philip Bosman Servaas Stoop